

IKKE YDERLIGERE ERSTATNING FOR VARIGE RESTRIKTIONER PÅ SKOVAREAL (HØJESTERETS DOM AF 9. MAJ 2023)

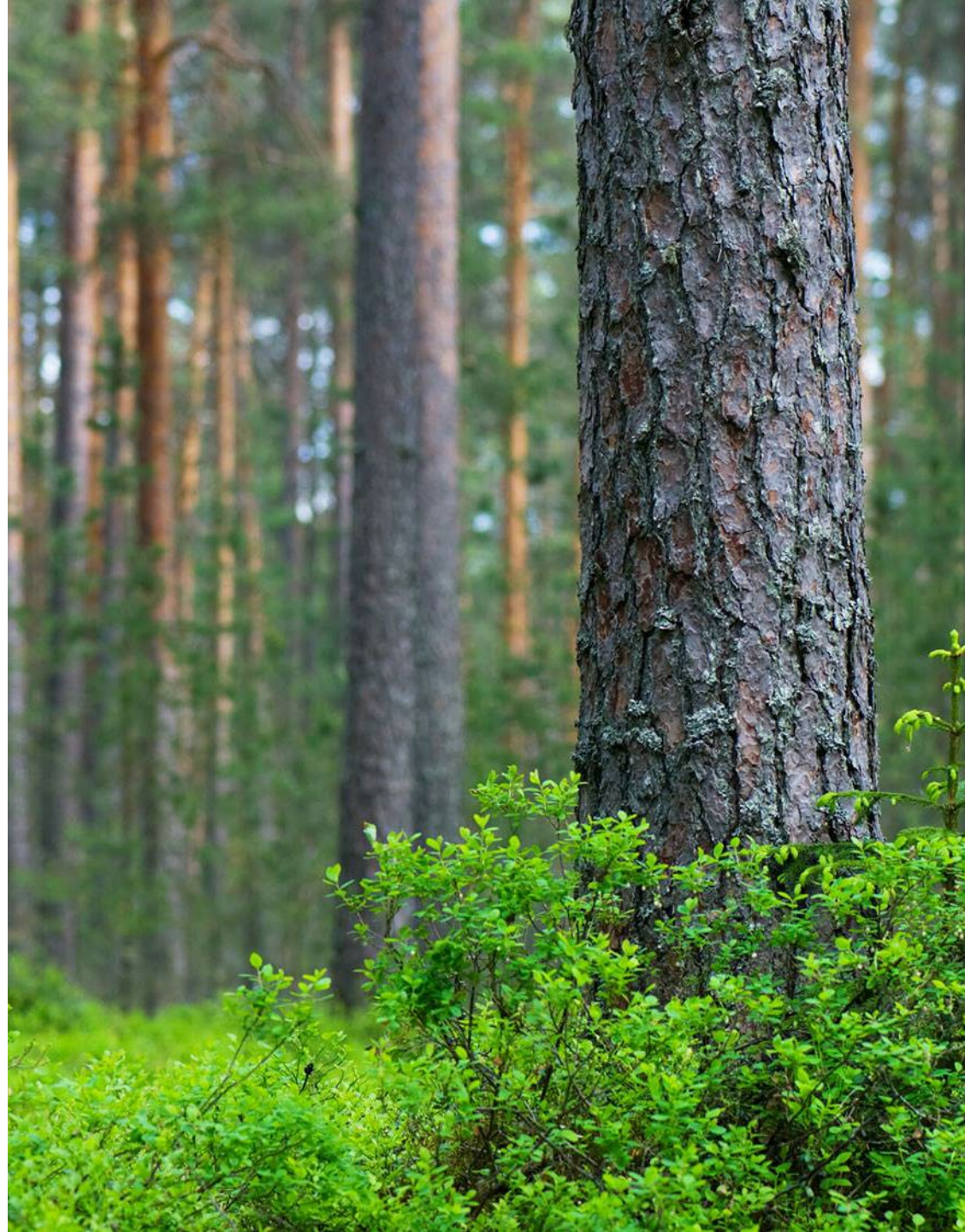

SAGENS BAGGRUND

- Sagen angik Naturstyrelsens (nu Miljøstyrelsen) pålæg af 30. november 2012 i medfør af skovloven om særlig naturvenlig drift af skovnaturtyperne bøg på mor, bøg på muld og egeblandskov i et Natura 2000-område. Pålægget blev givet som følge af, at skovejeren i overensstemmelse med reglerne i skovlovens § 17 og bilag 1 havde anmeldt afdrift af løvskoven og tilplantning med juletræer, pyntegrønt mv.
- Der var ikke tvist om selve pålæggets berettigelse, men sagen angik størrelsen af erstatningen til skovejeren, jf. skovlovens § 24.
- Naturstyrelsen fastsatte en erstatning for pålægget, som efter klage blev forhøjet af Natur- og Miljøklagenævnet og yderligere forhøjet af Taksationskommissionen, som traf afgørelse i 2017. Skovejeren blev for pålægget omfattende ca. 115 ha tilkendt en erstatning på ca. 7 mio. kr.
- Taksationskommissionens fastsættelse af erstatningen tog udgangspunkt i nedgang i handelsværdien og lagde vægt på begrænsningerne i skovdriften, rådighedsindskrænkningens generelle betydning og konkrete betydning i forhold til omlægning af driften til produktion af juletræer og pyntegrønt. Taksationskommissionen fandt dog, at skovejeren havde mulighed for omprioritering af driftsplanerne og sikring af de ønskede driftsaktiviteter på anden vis på eller uden for området.
- Skovejeren indbragte sagen for domstolene med krav om yderligere erstatning på ca. 31 mio. kr. hovedsagelig begrundet i krav om erstatning for brugsværditab og herlighedsværdi.

ØSTRE LANDSRETS DOM

- Østre Landsret frifandt i 2018 Miljøstyrelsen for yderlige krav om erstatning. Dommen indeholder nogle generelle retningslinjer for udmåling af erstatning, hvor der tages udgangspunkt i handelsværdi, men hvor der i skønsudøvelsen også kan inddrages oplysninger om forringelse af herlighedsværdi eller indskrænkning i rådighedsret og tillige oplysninger om indgrebets effekt på ejerens fremtidige udgifter og indtægter, dvs. driftstabet.
- Landsretten fandt imidlertid ikke grundlag for at forhøje den erstatning, som var udmålt af Taksationskommissionen.

HØJESTERETS DOM

- Skovejeren ankede dommen til Højesteret og begærede syn og skøn til vurdering af tabet som følge af ikke at kunne tilplante arealerne med juletræer og pyntegrønt som anmeldt. Der blev udmeldt 3 skønsmænd og gennemført et meget omfattende syn og skøn, der forløb over 3 år. Spørgsmålene angik driftstab, kalkulationsrente og muligheder for omprioritering.
- Sagen blev forhandlet over 2 dage i Højesteret, og der medvirkede 7 dommere i afgørelsen.

- Højesteret frifandt Miljøstyrelsen for yderligere erstatning for pålægget af 30. november 2012. Højesteret tiltrådte på grundlag af skønsmændenes besvarelser Taksationskommissionens vurdering af, at skovejeren havde mulighed for at anvende andre arealer til de anmeldte aktiviteter og derved begrænse sit tab. Højesteret lagde også vægt på oplysningerne i skønserklæringerne om markedsprisen for jord, der er egnet til dyrkning af juletræer og pyntegrønt, og på oplysninger i sagen om skovejerens køb af jord til juletræsproduktion. Højesteret fandt ikke grundlag for at tilsidesætte Taksationskommissionens skøn over tabet som følge af pålægget.

